

## DRAAIBOEK EN ACTIES GEMEENTERAADVERKIEZINGEN 2026 Algemeen deel

**Aan:** Presidium  
**Van:** Griffie  
**Datum:** 24 maart  
**Onderwerp:** Gemeenteraadverkiezingen 2026

---

### Aanleiding

Op 18 maart 2026 vinden de verkiezingen voor de leden van de gemeenteraad plaats. Dit vergt de nodige inzet van de deelnemende partijen, de griffie en de ambtelijke organisatie in de komende periode. Er is voldoende budget nodig om dit goed te organiseren. Dan gaat het niet alleen om een goede voorbereiding, het organiseren van opkomstbevorderende activiteiten, maar ook om de afronding en de start van de nieuwe bestuursperiode.

Een vroege start van de werkzaamheden is van belang zodat het werk tijdig en zorgvuldig kan worden georganiseerd.

Er zijn 3 fasen te onderscheiden:

1. De voorbereiding van de verkiezingen.
2. De verkiezingsdag op 18 maart.
3. De afhandeling van de verkiezingen en de start van de nieuwe bestuursperiode.

Voor het overzicht van alle fasen is er algemeen draaiboek. Voor verschillende onderdelen zijn/worden separate draaiboeken gemaakt.

### Kosten (schatting)

Het organiseren van verkiezingen vergt extra budget en past niet in het reguliere raadsbudget.

De kosten voor het uitvoeren van het communicatieplan bedragen: € 55.000,--

De kosten voor het startprogramma leren en ontwikkelen bedragen: € 30.000,--

Extra benodigde incidentele budget voor de verkiezingen: € 85.000,--

### Aan het presidium gevraagd

Aan het presidium wordt gevraagd de draaiboeken te bespreken en in hoofdlijnen akkoord te gaan. Ook wordt gevraagd om akkoord te gaan met de (geschatte) kosten. Als het presidium akkoord is, dan worden de kosten geregeld in de begroting 2026 die in november door de raad wordt vastgesteld.

Ook wordt gevraagd hoe het presidium betrokken wil blijven bij de uitwerking van de verschillende activiteiten. Via het presidium of willen de fractievoorzitters een delegatie mee laten doen in een werkgroep verkiezingen?

## Uitwerking hoofdlijnen in 3 verschillende fasen

| <b>Vorbereidingen voor 18 maart 2026</b>                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                            |
|------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| <i>Onderwerp</i>                                                                   | <i>Bijzonderheden</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <i>Wanneer</i>             |
| Gesprek over integriteit en kandidaatstelling                                      | Bijeenkomst met partijvoorzitter in november 2024 en brief 17 december 2024 burgemeester en griffier aan fractievoorzitters met verzoek doorzetten te zetten naar de partijen.                                                                                                                                           | Gereed                     |
| Wervingscampagne kandidaat gemeenteraadsleden                                      | Dit heeft plaatsgevonden op 24 februari en 5 maart. Onderdelen van de campagne worden ook gebruikt voor de verkiezingscampagne. De mensen die zich hebben aangemeld worden ook uitgenodigd voor de cursus politiek actief die weer in september plaatsvindt.                                                             | Gereed                     |
| Registratie van partijen en kandidaatstelling                                      | Er is door de griffie een leidraad verkiezingen opgesteld waarin de belangrijkste gegevens en data zijn opgenomen. Bijvoorbeeld:<br>* 22-12: laatste dag registratie aanduiding politieke partijen.<br>* 2-2-2026: dag van de kandidaatstelling.<br><br>Deze handreiking wordt door de griffie aan de partijen gestuurd. | Voor zomerreces 2025       |
| Vrijmaken financiële middelen voor de verkiezingen: het gaat om de begroting 2026. | Via de kadernota geld vrijmaken voor verschillende onderdelen en acties verkiezingen.                                                                                                                                                                                                                                    | Via presidium 24 maart     |
| Communicatieplan gemeenteraad                                                      | Er is een communicatieopzet om de opkomst te bevorderen. Deze is bijgevoegd.                                                                                                                                                                                                                                             | In presidium 24 maart 2025 |

|                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Overdrachtsdocument van oude naar nieuwe raad.                                                                                   | <p>Opstellen van een overdrachtsdocument van oude naar nieuwe raad, met daarin aandachts- en leerpunten. Door de griffie opgesteld. Hier wordt o.a. ingegaan op het vergaderstelsel. Dit komt ook aan de orde tijdens de 2-daagse op 9/10 mei.</p> <p>Het gaat ook over hoe het gesprek met de nieuwe raad kan plaatsvinden over de ambities van de nieuwe raad: betrokkenheid raad bij dossiers, afspraken over de bestuurlijke samenwerking en het samenspel, procesafspraken, enz.</p> <p>Dit document wordt aangeboden aan het 'oude' presidium en geagendeerd in het constituerende beraad van het nieuwe presidium.</p> | <p>Opstellen: Q4 2025</p> <p>Presidium januari/februari 2026</p> <p>1<sup>e</sup> nieuwe presidium 7 april</p> |
| Voorstel ICT-apparatuur en ondersteuning naar het presidium.                                                                     | <p>Door de griffie in overleg met afdeling automatisering van de organisatie.</p> <p>Uitgangspunt: goede apparatuur en er valt wat te kiezen. Het is de intentie om de ondersteuning binnen de organisatie te regelen.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Q4 2025                                                                                                        |
| Laatste overleg Presidium                                                                                                        | Overdrachtdossier van oude naar nieuwe raad bespreken. Is een voorstel vanuit de griffie.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Januari/februari 2026                                                                                          |
| Laatste overleg agendacommissie, auditcommissie, werkgeverscommissie, vertrouwenscommissie, enz. Voor raad ook afscheidsetentje. | Organiseren afscheid. Terugblik op de afgelopen bestuursperiode.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Januari/februari 2026                                                                                          |
| Communicatie richting gemeenteraad                                                                                               | <p>Over (niet uitputtend):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Lijststrektersdebat, uitslagenavond en duidingsdebat.</li> <li>- Afscheid oude raad en installatieraad.</li> <li>- Wat te verwachten aan het begin van de nieuwe periode, inclusief startprogramma nieuwe raad.</li> <li>- De 'wasstraat' voor nieuwe raadsleden.</li> <li>- Aanbod coalitieonderhandeling gemeentesecretaris en griffier.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                 | Januari, februari en maart 2026.                                                                               |

|                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Laatste vergadering raad                                                   | Afstemming agenda's.<br>Indien aan de orde: geen controversiële onderwerpen agenderen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Laatste raad (inclusief GR-en):<br>17 februari 2026                                                       |
| (grote) Verkiezingsdebat en uitslagenavond                                 | Draaiboeken worden gemaakt.<br>Locatie verkiezingsdebat: Cool en De Binding.<br>Locatie Uitslagavond: n.n.b.<br>Onder leiding van avondvoorzitter.<br>Bij de verkiezingsavond is er muziek en zijn er live uitslagen.<br>De communicatie wordt verzorgd.                                                                                                                                                                                                                                                                     | Verkiezingsdebat<br>Cool 10 maart 2026<br>De Binding 11 maart 2026<br><br>Uitslagenavond<br>18 maart 2026 |
|                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                           |
| <b>18 maart 2026</b><br><i>Dag van stemming gemeenteraads-verkiezingen</i> | Loopt via Publiekszaken<br><br>Zie ook:<br>Kiesraad.nl                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 18 maart 2026                                                                                             |
| <b>Na de verkiezingen van 18 maart</b>                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                           |
|                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                           |
| Coalitieonderhandelingen                                                   | De gemeentesecretaris en de griffier maken een aanbod voor de ondersteuning van de onderhandelingen.<br>Hoofdpijnen proces worden openomen en de rol van de burgemeester wordt geduid.<br><br>Uitgangspunt: de grootste fractie heeft het initiatief.                                                                                                                                                                                                                                                                        | Aanbod februari 2026<br><br>Onderhandelingen vanaf 18 maart                                               |
| Duidingsdebat uitslagen verkiezingen                                       | Het initiatief hiervoor ligt bij de grootste fractie. Organisatie in overleg met de griffie.<br><br>Is bedoeld om openbaar door de fracties de uitslagen te duiden. Hoe is de uitslag ervaren door de fracties? Wat betekent dat voor de voorkeur voor fracties voor een coalitie? Hoe ziet het proces er na deze vergadering eruit? Hoe wordt hierover gecommuniceerd met elkaar, maar ook met de samenleving.<br><br>Communicatie wordt verzorgd.<br><br>De coalitieonderhandelingen starten meestal direct na de uitslag. | Duidingsdebat<br>24 maart 2026<br><br>(en zoveel eerder als gewenst)                                      |

|                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| 'Wasstraat' nieuwe raadsleden                                                                                | Er wordt één centraal moment georganiseerd voor nieuwe raadsleden om de administratie, tags/ICT-apparatuur en foto's te regelen. Overhandigen gedragscode en tekenen door raadsleden.                                                                                                                                                                                             | 27 maart 2026                                                                      |
| Afscheid en installatie raad                                                                                 | Hiervoor worden draaiboeken opgesteld.<br><br>Geloofsbrievenonderzoek door oude raad.                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Afscheid oude raad<br>31 maart 2026<br><br>Installatie nieuwe raad<br>1 april 2026 |
| Afhandelen 'oude' raadsleden                                                                                 | Administratieve, organisatorische en automatisering afhandeling door de griffie.                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Na 31 maart                                                                        |
| Eerste bijeenkomst Presidium - Constituerend beraad                                                          | Constituerend beraad, met o.a.:<br>- Mores, cultuur, gedrag, werkwijze<br>- Vergaderschema raad 2026<br>- Zetelindeling raadszaal<br>- Overdrachtdossier van oude naar nieuwe raad<br>- Personele benoemingen: commissies: raadscommissie, auditcommissie, regionale werkgroep, werkgeverscommissie, vertrouwenscommissie, agendacommissie, commissie sociaal domein, werkgroepen | 7 april 2026                                                                       |
| Start van het programma leren en ontwikkelen voor raads- en commissieleden.                                  | Hiervoor is in hoofdlijnen een programma.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Na 1 april 2026                                                                    |
| Eerste reguliere raadsvergadering personele benoemingen en eventueel over inhoudelijke voorliggende dossiers | In deze raadsvergadering: personele benoeming voor commissie, enz. Eventueel over voorliggende inhoudelijke dossiers.                                                                                                                                                                                                                                                             | 14 april 2026                                                                      |
| Raadsvergadering – wethouders en coalitieakkoord                                                             | - Benoemen wethouders.<br>- Kennismaking met wethouders.<br>- Nieuwe raadsleden toelaten als er plaatsen opvallen door benoemen wethouders.<br>- Vooraf integriteitstoets wethouders.<br>- Geloofsbrieven onderzoek wethouders en nieuwe raadsleden<br>- Bespreken coalitieakkoord.<br>- Groepsfoto nieuwe raad                                                                   | Afhankelijk van coalitie-Onderhandelingen.                                         |
| Opstarten vergaderingen vergaderstelsel.                                                                     | Na overleg eerste presidium. In mei 2025 wordt een concept-vergaderschema aan het presidium aangeboden.                                                                                                                                                                                                                                                                           | Na 7 april 2026                                                                    |

|                                                                     |                                                       |                  |
|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|------------------|
| Opstarten werkgroepen<br>Organisatie regionale<br>bijeenkomstenetc. | Na de personele benoemingen.<br>Na akkoord presidium. | Na 14 april 2026 |
|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|------------------|